

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE

Na podstawie art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2020 r. poz. 713)

stwierdzam nieważność

uchwały XXII/181/2020 Rady Gminy Kamieniec Ząbkowicki z dnia 15 września 2020 r. w sprawie zniesienia statusu pomnika przyrody.

Uzasadnienie

Rada Gminy Kamieniec Ząbkowicki na sesji w dniu 15 września 2020 r. podjęła m.in. uchwałę nr XXII/181/2020 w sprawie zniesienia statusu pomnika przyrody - dalej: uchwała.

Przedmiotowa uchwała wpłynęła do Organu Nadzoru w dniu 17 września 2020 r.

W toku badania legalności uchwały Organ Nadzoru stwierdził, że podjęcie tego aktu nastąpiło z istotnym naruszeniem art. 44 ust. 3a ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2020 r. poz. 55) - dalej: ustawy, polegającym na niedopełnieniu obowiązku uzgodnienia projektu uchwały z właściwym regionalnym dyrektorem ochrony środowiska.

Przedmiotową uchwałą Rada Gminy Kamieniec Ząbkowicki zniósła formę ochrony przyrody w postaci pomnika przyrody z wymienionych w §1 uchwały drzew rosnących na terenie Gminy Kamieniec Ząbkowicki.

Materialnoprawną podstawę podjęcia uchwały stanowi art. 44 ust. 3 ustawy o ochronie przyrody, zgodnie z którym zniesienia formy ochrony przyrody, o której mowa w ust. 1 (pomnika przyrody, stanowiska dokumentacyjnego, użytku ekologicznego lub zespołu przyrodniczo-krajobrazowego) dokonuje rada gminy w drodze uchwały. W myśl art. 44 ust. 3a ustawy projekty uchwał, o których mowa w ust. 1 i 3, wymagają uzgodnienia z właściwym regionalnym dyrektorem ochrony środowiska.

Z przywołanych unormowań prawnych wynika bezspornie, że podjęcie przez radę gminy uchwały w sprawie zniesienia formy ochrony przyrody powinno zostać poprzedzone wystąpieniem do właściwego regionalnego dyrektora ochrony środowiska z wnioskiem o uzgodnienie projektu tego aktu. Zniesienie formy ochrony przyrody może nastąpić natomiast po uzyskaniu stosownego postanowienia organu ochrony środowiska w sprawie uzgodnienia projektu uchwały, bądź po bezskutecznym upływie miesięcznego terminu od dnia doręczenia projektu uchwały organowi uzgadniającemu, o czym stanowi art. 44 ust. 3b ustawy.

Wobec brzmienia powołanych unormowań, celem ustalenia czy uchwała nr XXII/181/2020 została podjęta z zachowaniem przewidzianego w ustawie trybu przewidzianego dla zniesienia formy ochrony przyrody, do Przewodniczącej Rady Gminy Kamieniec Ząbkowicki w dniu 25 września 2020 r. skierowane zostało pismo (sygn. NK-N.4131.45.11.2020.RB) zawierające prośbę o wskazanie, czy spełniono wymóg, o którym mowa w art. 44 ust. 3a ustawy, oraz udokumentowanie jego spełnienia.

Wyżej wymienione pismo, wysłane za pośrednictwem platformy ePUAP, zostało doręczone do Urzędu Gminy Kamieniec Ząbkowicki w dniu 25 września 2020 r.

Do dnia wydania niniejszego rozstrzygnięcia nadzorczego żaden z organów Gminy Kamieniec Ząbkowicki nie udzielił odpowiedzi na w/w pismo.

Należy zauważyć, że zgodnie z art. 88 ustawy o samorządzie gminnym: "Organy nadzoru mają prawo żądania informacji i danych, dotyczących organizacji i funkcjonowania gminy, niezbędnych do wykonywania przysługujących im uprawnień nadzorczych."

Celem określonego w podanym wyżej przepisie informacyjnego środka nadzoru jest uzyskanie informacji o działalności jednostek samorządu terytorialnego. Jeżeli w wyniku uzyskanych informacji okaże się, że organy samorządu naruszają przepisy prawa albo działalność ich jest w sytuacjach określonych przez prawo sprzeczna z interesem publicznym, to wówczas organy nadzorcze są zobowiązane do zastosowania środków umożliwiających przywrócenie stanu zgodnego z prawem (Hauser R., Niewiadomski Z.-red., *Ustawa o samorządzie gminnym. Komentarz z odniesieniami do ustawy o samorządzie powiatowym i samorządzie województwa*, wyd. C.H.BECK Warszawa 2011). Przedstawiony pogląd należy również odnieść do sytuacji, w której nadzorowane organy jednostek samorządu terytorialnego w żaden sposób nie wykazują, że dopełniły przewidzianych w przepisach prawa obowiązków będących warunkami *sine qua non* podjęcia przewidzianych w normie kompetencyjnej aktów prawnych. Przy czym istotne jest, że jeżeli przepis prawa wymaga dla podjęcia aktu prawnego przez organ jednostki samorządu terytorialnego zajęcia stanowiska przez inny organ (np. w formie uzgodnienia, opinii, porozumienia) to niewystarczające jest samo oświadczenie organu jednostki samorządu terytorialnego, zawarte w podstawie prawnej uchwały, o dopełnieniu omawianego wymogu proceduralnego. Wykazanie jego dopełnienia powinno nastąpić za pomocą niebudzących wątpliwości dowodów (np. dowodów z dokumentów).

Dodatkowo organ nadzoru podziela stanowisko wyrażone w wyroku Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego we Wrocławiu z dnia 14 maja 2014 r. (sygn. akt II SA/Wr 529/13), w świetle którego brak odpowiedzi gminy na wątpliwości i zapytania organu nadzoru, pod adresem aktu prawnego wydanego przez organ gminy w trakcie postępowania wyjaśniającego, czynią zasadnym i wykazującym zarzut organu nadzoru w przedmiocie tych wątpliwości.

W przypadku uchwały nr XXVII/181/2020 wymóg uzyskania uzgodnienia projektu tej uchwały przez regionalnego dyrektora ochrony środowiska, jak stanowi art. 44 ust. 3a ustawy, do dnia wydania rozstrzygnięcia nadzorczego w żaden sposób nie został wykazany, mimo wymienionego wyżej wystąpienia organu nadzoru do Przewodniczącej Rady Gminy. To samo dotyczy niewykazania, że nastąpiło tzw. milczące uzgodnienie wskutek braku zajęcia stanowiska przez regionalnego dyrektora ochrony środowiska w terminie miesiąca od dnia otrzymania projektu uchwały (art. 44 ust. 3b ustawy).

Powyższe oznacza, że ze strony organów Gminy Kamieniec Ząbkowicki doszło do zaniechania polegającego na pominięciu w procedurze zniesienia pomnika przyrody właściwego organu ochrony środowiska. Powoduje to, że uchwała w przedmiocie zniesienia formy ochrony przyrody drzew uznanych za pomnik przyrody dotknięta jest wadą uzasadniającą stwierdzenie jej nieważności. Stanowisko to znajduje potwierdzenie w utrwalonym orzecznictwie sądownoadministracyjnym, w którym przyjmuje się jednolicie, że istotnym naruszeniem prawa (będącym podstawą do stwierdzenia nieważności aktu) są takiego rodzaju naruszenia prawa jak: podjęcie uchwały przez organ niewłaściwy, brak podstawy do podjęcia uchwały określonej treści, niewłaściwe zastosowanie przepisu prawnego będącego podstawą podjęcia uchwały, naruszenie procedury podjęcia uchwały (wyroki: Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 18 października 2016 r. - sygn. akt II GSK 1650/16 i z dnia 17 lutego 2016 r. - sygn. akt II FSK 3595/13 oraz wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego we Wrocławiu z dnia 8 września 2016 r. sygn. akt IV SA/Wr 306/16).

Na marginesie powyższych rozważań Wojewoda Dolnośląski zwraca uwagę organom Gminy Kamieniec Ząbkowicki, że udzielanie na wezwanie organów nadzoru informacji i danych dotyczących organizacji i funkcjonowania gminy jest bezwzględny obowiązkiem zarówno Wójta Gminy Kamieniec Ząbkowicki, jak i Rady Gminy Kamieniec Ząbkowicki.

W związku z powyższym i sytuacją będącą podstawą niniejszego rozstrzygnięcia Wojewoda Dolnośląski informuje, że dalsze powtarzające się naruszenia art. 88 ustawy o samorządzie gminnym mogą być rozpatrywane pod kątem możliwości uruchomienia i zastosowania wobec osób pełniących funkcje organów Gminy Kamieniec Ząbkowicki przewidzianych prawem środków zmierzających do poniesienia odpowiedzialności za naruszanie w/w przepisu.

Mając powyższe na uwadze, postanawia się jak w sentencji.

Od niniejszego rozstrzygnięcia przysługuje skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego we Wrocławiu w terminie 30 dni od daty jego doręczenia, którą należy wnieść za pośrednictwem organu nadzoru - Wojewody Dolnośląskiego.

Zgodnie z art. 92 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym stwierdzenie przez organ nadzoru nieważności uchwały organu gminy wstrzymuje jej wykonanie z mocy prawa w zakresie objętym stwierdzeniem nieważności, z dniem doręczenia rozstrzygnięcia nadzorczego.

Wojewoda Dolnośląski

Jarosław Obremski